

Innspill fra høringsmøtet om oppfølgingen av tater-/romaniutvalgets rapport, i Bergen, 28. januar 2016

Tiltak for å øke tilliten mellom romanifolket/taterne og myndighetene

- Hvordan skal regjeringen klare å følge opp tater-/romaniutvalgets rapport når regjeringen ikke klarer å være enig med seg selv? Har ikke stemt dette året fordi jeg ikke kan se at regjeringen ønsker å hjelpe meg.
- Myndighetene har lovet å hjelpe før. Misjonen, lensmennene og andre. Bare hør på oss så skal vi hjelpe deg. Hvorfor skulle det være annerledes nå?
- Hva gjorde utvalget med å få fram overgriperne? De jobber i dag i stillinger hos myndighetene. Det ser ut som om jo flere overgrep man gjør, dess bedre betalt får man. Den som har vært utsatt for overgrepet, får bare noen kroner.
- Erstatninger er et paradoks. Misjonen og Kirkens sosialtjeneste er det samme, og mottar årlig titalls millioner fra Bufdir. Slik kan de fortsette en form for barnearbeid på barnehjem. Vi som er ofrene, får ingenting når vi bretter ut om overgrep, mens overgriperne blir løftet opp på gullstoler og blir belønnet. Kirkens sosialtjeneste mener at de ikke er juridisk ansvarlig for handlingene, men de var juridisk ansvarlig for å ta over alle eiendeler. Det gir ingen mening, det bør man se på, og gå gjennom det juridiske. Fylkesmannen sier at det var en ulovlig overføring av eiendeler. Den saken bør tas opp på nytt.
- Staten bør gå inn i etatene og se hvilke overgripere som fortsatt jobber der. Kirkens sosialtjeneste har bare byttet navn. Skal vi få tiltro til staten bør de som har vært overgripere ut av sine stillinger.
- Regjeringen må gå inn i alle etatene og se på hvem som har jobbet på Svanviken og i Misjonen. Bufetat er de som gir mest midler til Kirkens sosialtjeneste. Regjeringen må gå inn og si opp de som har deltatt i disse overgrepene, selv om de bare har vært sekretærer eller lignende. Det er der man må starte.
- De i Sosialdepartementet som var med på å betale ut midler til Misjonen, sitter fortsatt i departementet. Disse personene blir også satt i våre styrever. For å få en forsoningsprosess må man rydde opp i egne rekker.
- Det burde stå eksplisitt i barnevernsmannualene at å frata barn ikke skal gå i arv. Barn som har vært i kontakt med barnevernet, er redde for at egne barn vil bli tatt fra dem. Vær så snill og ikke gjør overgrepet en gang til. Det er vanskelig å stole på folk som har autoritet.
- Mange båtreisende savner en plass hvor man kan føle seg trygg, et naust, en kai eller lignende. Det har vi aldri hatt. Man blir fortsatt jaget flere steder.

Erstatning

- Man kan søke erstatning, og får 60 000 – 200 000 kroner hvis man er heldig. Noen får mer. Alle burde fått en form for erstatning. Myndighetene lager ny splid når noen får mye, noen får litt, og noen ikke får noen erstatning. Gi alle lik erstatning dersom vi skal få en følelse av oppreisning.

- Det blir stadig sagt at Glomdalsmuseet er gitt som en oppreisning til romanifolket/taterne. Det blir sagt i taler, står i utvalgets rapport og i rapporter til Europarådet. Museet har aldri vært gitt til romanifolket/taterne. Hvis staten fortsetter å si det, vil vi kreve eierrett på museet i stedet for bare å sitte i en styringsgruppe.

Synliggjøring, likeverd og respekt

- Det snakkes om rettferdighet, likeverd og inkludering. Vi er en del av det norske folket vi også. Hvorfor har myndighetene behandlet oss annerledes da?
- Håper at vi kan få likeverd. Det blir mange store ord.
- Man opplever fortsatt mye sjikane i Bergen og omegn som båtreisende romani/tatere. Blir kalt "splintepakke".
- Barnevernet fungerer ofte som en videreføring av Misjonen. Helt opp på 90-tallet ble romani-/taterbarn satt i fosterhjem og mishandlet. De ansvarlige i barnevernet fikk en annen offentlig stilling.
- Fortsatt lever mange med frykt for at barnevernet skal ta barna deres fordi de er romanifolk/tatere. Frykten går i arv.
- Opplevelser i dag: Man blir tråkket på gang på gang fordi man tror mennesker kan bli bedre. Folk ville ikke sitte med mamma på bussen fordi hun var tater. Hvis jeg tar i en kniv, sier de "pass deg for splinten", fordi jeg er tater.
- Det er fortsatt frykt for å ta opp diskriminerende saker som gjelder skole og annet, av frykt for at Misjonen kan komme og ta barnet.
- Mange opplever at lærere i skolen ikke følger opp barn av romani-/taterslekt på samme måte som de gjør med andre barn.

Annet

- Er utvalget lagt ned? Det ser ut til å være i full funksjon, lederne holder på ennå. Hvorfor er noen aktive, og andre holdt utenfor. Det bør være en viss avstand mellom utvalget og staten. Departementet har sagt at det ikke skal være noen sammenblanding mellom utvalget og departementet. Premissene ser ut til å være forandret underveis. Forsvarer utvalget NOU-en?
- Er flau over det landet jeg bor i, og flau over å si at jeg er tater.
- Svanviken skal åpnes på nytt nå, ifølge avisene. Nå skal flyktningbarn under 15 år være der, og de bruker samme ord som under Misjonen: "Vi skal ha de barna her, fordi de har en krevende bakgrunn". Det var det samme de sa om oss.
- Kirkens sosialtjeneste har beklaget overgrepene Misjonen sto for. Hva skal de unnskylde? At noen ble sendt på galehus og fikk elektrosjokkbehandling fordi de hadde blitt fratatt barna sine? Fordi vi ble plassert på Valen og Svanviken fordi vi er annerledes? Hva med overgriperne?

På møtet fortalte flere sterke, personlige historier, blant annet om erfaringer med overgrep, mobbing, voldsepisoder og bortplasseringer av barn. Departementet har av hensyn til personvernet valgt å ikke referere enkeltmenneskers historier, men tar dem med oss i det videre arbeidet.